

**Primjedbe Međuregionalnog sindikalnog odbora Friuli Venezia Giulia/Veneto/Hrvatska Istra CGIL, CISL, UIL, SSSH, vezano za obveze koje je Europska komisija postavila Republici Hrvatskoj, za prijenos Europskoj uniji, i radu Hrvatske Vlade**

Ostajući pri suštinskom dijeljenju mišljenja vezano za smjernice obuhvaćene u Priopćenju Komisije od 20. travnja 2004. čiji je predmet bio Mišljenje o pridruženju Hrvatske Europskoj Uniji, M.S.O. želi pridodati sljedeće nadopunjajuće primjedbe.

- 1) Iz čitanja Priopćenja ističe se stalna upornost vezana za sposobnost Hrvatske vlade u preuzimanju obaveza vezanih za uklanjanje prepreka slobodnom prometu robe i kapitala i slobodnom pružanju usluga, umjesto zaštite prava osoba. Kao sindikalne organizacije i kao Europska konfederacija sindikata, već neko vrijeme naglašavamo da, osim što predstavlja spoj trgovina i vlada, Europska unija bi trebala biti prije svega unija naroda.
- 2) Naglašavamo da Europska komisija traži od Hrvatske Vlade izmjenu vlastitih zakona po dva pitanja i zbog kojih će stajalište Komisije biti - po našem mišljenju – teško shvatljivo za hrvatsku populaciju. Što se tiče zakona o zdravlju i zaštiti potrošača, traži se od Hrvatske Vlade da smanji rekvizite obveznog etiketiranja u tekstilnom sektoru jer su pre oštiri. Budući da nisu u skladu s Europskom direktivom o nazivima u tekstilnom sektoru, postojao bi rizik od ograničavanja slobodnog kretanja dobara. Ovaj propis čini nam se da bi mogao prouzročiti pogoršanje razine zaštite potrošača u Hrvatskoj. Što se tiče jednakog tretmana muškaraca i žena u sektoru socijalne skrbi, Komisija traži od Vlade Republike Hrvatske da ukloni pretjeranu skrb o ženama, pozivajući se na princip ne diskriminacije. Čini nam se da bi takva pozicija mogla obesnažiti politike pozitnog djelovanja koje su usmjerene k suprotstavljanju postojećih nestabilnosti među ženama i muškarcima u hrvatskom društvu, kao i u mnogim zemljama Zajednice.

M.S.O. nadalje, uslijed izvršenih provjera u Hrvatskoj, kroz mnoge institucionalne i vaninstitucionalne susrete, čiji je predmet bio stupanj prilagodbe propisima Europske komisije, namjerava upozoriti na nekoliko pronađenih kritičnosti.

- 3) Nije jasno kako Hrvatska Vlada namjerava podnijeti troškove pridruženja. Osim ekonomske pomoći koja će proizaći iz programa za pridruživanje, čini nam se da nije zamišljena jasna strategija. Mišljenja smo da će biti potrebno pribjeći povećanju poreznog pritiska na hrvatske porezne obveznike, koji bi se mogao pokazati pretjeranim uzimajući u obzir današnji prosječni životni standard populacije.

- 4) Nalazeći se pred znatnom i značajnim zakonskom proizvodnjom, usmjerrenom k dokazivanju stvarne želje za udovoljavanjem zahtjeva Europske komisije, izražavamo bojazan da će konkretna primjena onog što je predviđeno novim zakonskim instrumentima, biti teška s obzirom da je Javna Državna Uprava još uvijek manjkava u mnogim sektorima te bi bile potrebne vrlo jake i dugoročne ekonomske investicije kako bi se omogućilo njen efikasno djelovanje.
- 5) Napor Hrvatske Vlade u poticanju povećanja zalaganja civilnog društva u procesu pridruživanja ne izgledaju značajni. Strah nas je da bi se to moglo protumačiti kroz suštinsku nezainteresiranost građanstva, ako ne čak i protivljenja, zbog mogućih restriktivnih posljedica u ekonomskom i društvenom smislu koje bi pridruživanje Uniji moglo donijeti.
- 6) Pred istinskim zalaganjem Hrvatske Vlade u rješavanju problema povratka prognanika i izbjeglica pretežno srpske nacionalnosti u matične teritorije i prebivališta (nakon ratnih događaja iz razdoblja 1991/1995) teškoće u odstranjivanju otpora i inertnosti na razini lokalnih administracija, predstavljaju rizik da ono bude uzaludno.
- 7) Problemi postoje i vezano uz uzajamno priznavanje stručnih kvalifikacija gdje čitav niz medicinskih profesija ne odgovara zahtjevima utvrđenim pravnom stečevinom. Postupci predviđeni hrvatskim zakonodavstvom ne zadovoljavaju sve zahtjeve, a čitav obrazovni sustav se 'značajno razlikuje od sustava EU, posebice na području zdravstva'. Neke medicinske profesije, kao što su liječnici opće prakse i medicinske sestre, hrvatski zahtjevi ne odgovaraju minimalnim zahtjevima pravne stečevine, pa zbog toga automatsko priznavanje odgovarajućih zvanja u EU za sada nije moguće. Osim toga, problemi postoje i na području pristupa visokom obrazovanju jer postoje zasebni uvjeti za osobe koje nisu trajno nastanjene u RH, a školarine za strane studente se razlikuju od školarina za hrvatske. Osim toga, postoje i prestriktna ograničenja za upis stranih državljanina na fakultete.
- 8) U pogledu slobodnog kretanja radnika također će biti potrebno izvršiti čitav niz izmjena hrvatskog zakonodavstva: za državljane EU ne treba biti potrebna radna dozvola, a ne smije dolaziti niti do diskriminacije na osnovi nacionalnosti. Morat će se usvojiti mjere na području dodatnih mirovinskih prava, 'kako bi se pokrile sve dodatne mirovinske sheme, obvezne ili dobrovoljne, vezane uz zaposlenost.'
- 9) RH još uvijek u zakonodavstvo nije ugradila Direktivu o europskim radničkim vijećima te da još nije uskladila svoje zakonodavstvo iz područja zaštite na radu s obzirom da se azbest još uvijek koristi u nekim tvornicama (npr. Salonit iz Vranjica). Problemi postoje i vezano uz buku, kemijске tvari i opremu za rad. Iako postoji osnovna infrastruktura inspekcije

zaštite na radu, ukazano je izrazito malen broj inspektora- 78 inspektora na više od 1.2 milijun radnika.

- 10) Ukazuje se i na probleme vezane uz autonomni socijalni dijalog. Naime, formalni mehanizmi postoje, ali do pravog socijalnog dijaloge jako teško dolazi. Taj fenomen može se povezati i s visokom razinom korupcije i crnog tržišta rada.
- 11) Mišljenje navodi i potrebu formiranja sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja na srednjoškolskoj razini s obzirom da za isti ne postoji dovoljan broj profesora, programi su zastarjeli i ne prate potrebe tržišta rada, premala su ulaganja te ne postoji sustav nacionalno usklađenih profesionalnih standarda. Upravo rješavanje ovog problema ključno je za rješavanje jednog od ključnih problema hrvatskog gospodarstva, a to je svakako nezaposlenost.
- 12) Komisija također ukazuje na problem koji je od krucijalne važnosti za funkcioniranje pravne države, a to je svakako pravosuđe. U RH se radni sporovi rješavaju vrlo sporo, a pravosuđe je općenito opterećeno izrazitim problemima.
- 13) Ključni problem vezan uz integriranje RH u EU, čini se, u ovom trenutku odnosi se na izostanak koordinirane strategije i trenutačne sposobnosti Hrvatske da transponira *acquis communautaire* u odgovarajući institucionalni okvir. Problemi se također odnose i na uključivanje civilnog sektora u sve aktivnosti vezane uz pregovore, a posebno uz utvrđivanje prepristupne strategije.